

IN BVAŠKI DNEVNIK

Vemo zakaj!

Ko so pred tremi dnevi ti isti trije vidaljevi razbojnik ob napadu na našega uradnika Lipovca vdrli tudi v korekcijsko sobo, so enemu izmed korektorjev odnesli listino z 2000 lirami.

Pri aritiranem Dolesiju, ki ni mogel pobegniti, listnice niso našli in je bilo jasno, da se je prijel enega obeh pobeglih banditov. Cim pa je počela policija za obema falomama poizvedovati, sta se menda prestrašila in včeraj sta po neki neznani ženski poslala listino, so enemu omenjenemu korektorju na dom.

Oba uvoznika zahajata stalno v Vidaljevcih, cirkolu di cuitura v IV nadstropju zgradbe v Ulici Montecchi 6, kjer jih tako ukulturno vzgajajo, da znajo potem poleg napadanja mirnih ljudi tudi — krastiti.

Ta in tak cirkolo di cuitura je torej ilegalni posestnik prostorov v IV nadstropju. To vesta zelo dobro sodišče in tisti sekvestorski upravnik, ki ga je sodišče s pomočjo policije postavilo. Zato najbrž proti temu in takemu ukulturnemu krožku nicesar ne ukretna.

Razumemo: kominformistom, sodišču in sekvestorskemu upravniku je pač — kot se zdi — v skupnem interesu, da sekvestorska uprava traja čim dlje, čim dlje.

Vemo zakaj.
Toda neki srbski pregovor pravi: «Ima iznad popa popi».

Zakaj...?

— ZAKAJ tržaške oblasti razneščajo begunce in vsakournstne sovražnike Slovencev v predmetnih rajone, kjer živijo pretežno Slovenci? Zakaj se v nove stanovanjske hiše, ki jih gradijo v teh predmetnih useljujejo samo Italijani?

Zato ker tržaške oblasti nadaljujejo s fašistično politiko raznarodovanja slovenskega življa. Zato ker hočejo na vsak način zbrisati vsako sled Slovencev na tem ozemlju. To pa ne samo v Trstu. Začeli so tudi v čisto slovenskih vaseh: Devin, Stivan, Nabrežina itd. Ustanovljajo italijansko šolo kjer živijo podružni italijanski otroci, obveščajo tuje, da je v občini Nabrežina — Devin — več Italijanov kot Slovencev. Vse to delajo zato, da bi nas iztrebili z jadranske obale.

— ZAKAJ na centralni policiji v Ulici XXX otčbre, na uradu za tuje ni nikogar, ki bi znal slovensko?

Zato ker so na centralni policiji zaposleni še vedno ti isti ljudje, ki jih je fašistična Italija poslala v Trst in Juliško krajino, da so raznarodovali. Ti ljudje izpolnjujejo dane, kakor so izpolnjevali včeraj, svojo dolžnost in ukaze, ki jih dobivajo od tistih, ki nam odrekajo šole, pravice, enakopravnost slovenskega jezika in ki ponavadi uveljavljajo obče zlo glavnega fašističnega izrednega sodišča proti Slovencev.

— ZAKAJ tistim devetim ameriškim študentom, ki so prišli v Trst, konjski predsednik Palutan ni povedal, da živi v coni A več kot ena tretjina Slovencev, katerih jezika on kot njihov konjski predsednik sploh ne zna; da je v istem polčaju tudi župan Bartoli; da je tem Slovencev v njihovi čisti slovenskih občinah, prepoved uporabi njihovega mat rnega jezika; da se iz njih čisto na norčije, češ da bo postala slovensčina uradni jezik tedaj, ko bo prišli guverner, proti kateremu se z vsemi štirimi bori; da za to tretjo in Slovencev nima niti enega slovenskega uradnika itd. itd?

— ZAKAJ ni prof. Sciolini letim devetim m, r, k, m študent-m pov dal, da je njegov šovinizem tako strupen da nosi poskrbeti niti za zadnjo slovenskih študentov, kaj šele, da bi o pobigral za slovensko filozofsko in juridiko fakulteto na tržškem učilišču.

— ZAKAJ je na plakatih za film o svetovnem nogometnem prvenstvu INCOM dal naslikati najrazličnejše zastave, močnejše celo tistih držav, ki sploh niso sodelovale v tekmovalstvu za svetovno nogometno prvenstvo, medtem ko zmanjšano ugoslovansko zastavo, Vasko pa ve, da je imela Jugoslavijska v tem tekmovalstvu uspeh prej kot podrejeno vlogo.

Seja izvršilnega odbora Kmečke zveze

Oblasti morajo ustanoviti SLOVENSKO KMETIJSKO ŠOLO

Na III redni seji izvršilnega odbora Kmečke zveze so člani razpravljali o važnih vprašanjih zveze in splošnih vprašanjih, ki zadevajo našega kmetstva. Na seji je izvršilni odbor odobril sprejem naše kmečke mladine. V tej zvezi bo Kmečka zveza poslala pristojnim oblastem spomenico v zahtevo ustanovitve strokovnega kmetijskega šolstva za Slovence.

Oba uvoznika zahajata stalno v Vidaljevcih, cirkolu di cuitura v IV nadstropju zgradbe v Ulici Montecchi 6, kjer jih tako ukulturno vzgajajo, da znajo potem poleg napadanja mirnih ljudi tudi — krastiti.

Od sedaj naprej, bo Kmečka zveza objavljala v listu «Gospodarstvo» «Vestnik Kmečke zveze», ki bo brez dvoma v veliko pomoč članstvu zveze in vsem kmetom področja.

Na seji je bilo tudi javljeno, da je bila Kmečka zveza pravno priznana in bo od sedaj naprej lahko predstavlja naše kmetstvo pred oblastmi in imenovala svoje predstavnike, kjer bo potrebno, ščititi interese kmeta.

Izvršilni odbor je prevzel nalogo, da bo z vsa odločnostjo zahteval, da se na področju ustanovitve kmetijskega šolstva, najtežji za slobovečno mladino, ki je dovršila osnovno šolo, v slovenskih. Ravno tako bo zahteval, da se ustanovi doletna kmetijska šola s slovenskim učnim jezikom. Od sedaj so vse intervencije Kmečke zveze glede ustanovitve te šole.

Podjetje SALDA odpušča delavce

Dveurna stavka v podjetju «Montatori meccanici» - V Miljah se vse prebivalstvo bori proti likvidaciji ladjedelnice Sv. Roka

Včeraj smo pisali o krizi, ki je zajela ladjedelnico Sv. Roka in o splošni krizi, ki vlada v srednji in mali industriji. V Miljah se je vse prebivalstvo postavilo proti načrtu ravnateljstva CRDA, ki hoče znižati zaposlenim delavcem pri Sv. Roku tedenski delovni urnik na 24 ur in tako postopoma ustavi obratovanje ladjedelnice, ki predstavlja največji vir zaslužka miljskega prebivalstva. V preteklih dneh so žene delavcev zaposlenih v ladjedelnici Sv. Roka sestavile svojo delegacijo. Sle so se najvišjim civilnim in vojaškim oblastem ter k sindikalnim organizacijam in zahtevale, naj te preprečijo izvedbo načrta ravnateljstva CRDA.

Tudi druga podjetja srednje in male industrije so prisiljena zaradi pomanjkanja gla odpustiti nameščenost. To se predvsem dogaja v podjetjih, ki so najhujše povezane z ladjedelnico. Stara podjetja Salda, ustanovljena pred šestdesetimi leti, je v teh dneh zaradi pomanjkanja gla začelo odpustiti iz službe 36 delavcev, medtem ko so bili štirje delavci: popolnoma odpuščeni. Podjetje Salda se je v mnogih letih svojega obstoja strokovno usposobil v popravilu ladij in

— ZAKAJ ni prof. Sciolini letim devetim m, r, k, m študent-m pov dal, da je njegov šovinizem tako strupen da nosi poskrbeti niti za zadnjo slovenskih študentov, kaj šele, da bi o pobigral za slovensko filozofsko in juridiko fakulteto na tržškem učilišču.

— ZAKAJ je na plakatih za film o svetovnem nogometnem prvenstvu INCOM dal naslikati najrazličnejše zastave, močnejše celo tistih držav, ki sploh niso sodelovale v tekmovalstvu za svetovno nogometno prvenstvo, medtem ko zmanjšano ugoslovansko zastavo, Vasko pa ve, da je imela Jugoslavijska v tem tekmovalstvu uspeh prej kot podrejeno vlogo.

— ZAKAJ tržaške oblasti razneščajo begunce in vsakournstne sovražnike Slovencev v predmetnih rajone, kjer živijo pretežno Slovenci? Zakaj se v nove stanovanjske hiše, ki jih gradijo v teh predmetnih useljujejo samo Italijani?

Zato ker tržaške oblasti nadaljujejo s fašistično politiko raznarodovanja slovenskega življa. Zato ker hočejo na vsak način zbrisati vsako sled Slovencev na tem ozemlju. To pa ne samo v Trstu. Začeli so tudi v čisto slovenskih vaseh: Devin, Stivan, Nabrežina itd. Ustanovljajo italijansko šolo kjer živijo podružni italijanski otroci, obveščajo tuje, da je v občini Nabrežina — Devin — več Italijanov kot Slovencev. Vse to delajo zato, da bi nas iztrebili z jadranske obale.

— ZAKAJ na centralni policiji v Ulici XXX otčbre, na uradu za tuje ni nikogar, ki bi znal slovensko?

Zato ker so na centralni policiji zaposleni še vedno ti isti ljudje, ki jih je fašistična Italija poslala v Trst in Juliško krajino, da so raznarodovali. Ti ljudje izpolnjujejo dane, kakor so izpolnjevali včeraj, svojo dolžnost in ukaze, ki jih dobivajo od tistih, ki nam odrekajo šole, pravice, enakopravnost slovenskega jezika in ki ponavadi uveljavljajo obče zlo glavnega fašističnega izrednega sodišča proti Slovencev.

— ZAKAJ tistim devetim ameriškim študentom, ki so prišli v Trst, konjski predsednik Palutan ni povedal, da živi v coni A več kot ena tretjina Slovencev, katerih jezika on kot njihov konjski predsednik sploh ne zna; da je v istem polčaju tudi župan Bartoli; da je tem Slovencev v njihovi čisti slovenskih občinah, prepoved uporabi njihovega mat rnega jezika; da se iz njih čisto na norčije, češ da bo postala slovensčina uradni jezik tedaj, ko bo prišli guverner, proti kateremu se z vsemi štirimi bori; da za to tretjo in Slovencev nima niti enega slovenskega uradnika itd. itd?

— ZAKAJ ni prof. Sciolini letim devetim m, r, k, m študent-m pov dal, da je njegov šovinizem tako strupen da nosi poskrbeti niti za zadnjo slovenskih študentov, kaj šele, da bi o pobigral za slovensko filozofsko in juridiko fakulteto na tržškem učilišču.

Na III redni seji izvršilnega odbora Kmečke zveze so člani razpravljali o važnih vprašanjih zveze in splošnih vprašanjih, ki zadevajo našega kmetstva. Na seji je izvršilni odbor odobril sprejem naše kmečke mladine. V tej zvezi bo Kmečka zveza poslala pristojnim oblastem spomenico v zahtevo ustanovitve strokovnega kmetijskega šolstva za Slovence.

Oba uvoznika zahajata stalno v Vidaljevcih, cirkolu di cuitura v IV nadstropju zgradbe v Ulici Montecchi 6, kjer jih tako ukulturno vzgajajo, da znajo potem poleg napadanja mirnih ljudi tudi — krastiti.

Od sedaj naprej, bo Kmečka zveza objavljala v listu «Gospodarstvo» «Vestnik Kmečke zveze», ki bo brez dvoma v veliko pomoč članstvu zveze in vsem kmetom področja.

Na seji je bilo tudi javljeno, da je bila Kmečka zveza pravno priznana in bo od sedaj naprej lahko predstavlja naše kmetstvo pred oblastmi in imenovala svoje predstavnike, kjer bo potrebno, ščititi interese kmeta.

Izvršilni odbor je prevzel nalogo, da bo z vsa odločnostjo zahteval, da se na področju ustanovitve kmetijskega šolstva, najtežji za slobovečno mladino, ki je dovršila osnovno šolo, v slovenskih. Ravno tako bo zahteval, da se ustanovi doletna kmetijska šola s slovenskim učnim jezikom. Od sedaj so vse intervencije Kmečke zveze glede ustanovitve te šole.

Javni tožilec De Franco je nato dejansko in juridikalno analiziral vsa inkriminirana dejanja ter od sodišča zahteval sledečo kazni: Za Peloso 15 let ječe in 70.000 lir globe; za Cimolinia in Bembiha 18 let ječe in po 70.000 lir globe; za Werka 6 let in 6 mesecev ječe ter 40.000 lir globe; za Cattanea 2 leti ječe in 20.000 lir globe; za odstopnega Khaila pa 5 let ječe.

K besedi so se nato oglašili branilci odv. Presti, Ugleschi, V. Bologna in Zennaro, ki so v svojih govorih v glavnem skušali v oči sodnikov omiliti od svojih klientov izvršena kaznivla dejanja ter od sodišča prosili milostno sodbo.

Sodni dvor se je nato umaknil v posvetovalno dvorano ter po dvehurnem posvetovalju izrekel sodbo, v kateri je vse zaprte obtožence spoznal za krive, odstopnega Khaila pa oprostil zaradi pomanjkanja dokazov. Obsojilo, ki Giuseppe Peloso na 7 let in 7 mesecev ječe ter 99.000 lir globe; Carla Cimolinia na 11 let in 6 mesecev ječe, 6 mesecev zapor ter 110.000 lir globe; Marija Bembiha na 10 let ječe ter 60.000 lir globe; Marija Werka na 3 leta in 9 mesecev ječe ter 9.000 lir globe in Giovannija Cattanea na 3 mesece zapore, ker je kupil ukradenko blago.

Peloso, Cimolinia in Bembiha je dalje obsodilo na do smrti izgubo državljanstva.

Ob navedeni uri se je zbrala na tržškem glavnem kolodvoru skupina kakih 30 kominformističnih pretepačev, ki so pod vodstvom predsednika kominformističnega odbora za emira Marcija Juriševiča in Davida Pescatorija čakali prihod na javnih študentov, da jim uprizorijo »sprejema, kakršne ga uprizorjajo fašisti in kominformisti v Italiji in Franciji mladinskim delovnim brigadam, ki potujejo v Jugoslavijo. Ni dolgo, odkar so na progi med Cervinjakom in Tržičem na tržških postaji fašistični ali kominformistični elementi

pravice do dividende in v primeru zapusta niti do povračila deleža. Za naše razmere so bila pravila neizvedljiva. Društvo je bilo nato razpuščeno in 13. junija 1937 so bili članom izplačani deleži po 40 lir v skupnem znesku 6.640 lir.

Skoda, ki je bila s tem prizadeta članom in vsemu slovenskemu gospodarstvu bomo laže prečeli, ako upoštevamo naslednja dejstva: Hiso je društvo kupilo l. 1897 za 40.000 goldinarjev. Za novo veliko dvorano je l. 1925 porabil 125.000 lir. Za uređenje modernega igrišča za balincaje je l. 1933 izdalo 6.000 lir. Na dražbi je komisar progal 34 hl vina in vse inventar, ki je sestajal v glavnem iz: 40 hrastovih sodov (skupno 100 hl), 40 mir, 150 stolov, velike železne blagajne, vinske opalke, ločilnice, kuhinjskega pohištva, 60 namiznih prtov, 200 krožnikov in pribora za 200 oseb, 40 krogel za balincaje itd.

Za vso premoženje so članje prejeli 6.640 lir. Po zlozumi fašizma so članje 2. maja 1945 zopet zasejeli svoje prostore in zaplenili Nemce. Društvo je naglo popravilo, kar se je dalo; obnovili so malo dvorano in za vse skupno potrebo traktirali 60.000 lir. V trenutku ko so se društveni pripravljalci, da za silo preuredijo veliko klet za predstave in ko so osmislili in pobelili gorje prostore, jih je nova oblast — po odhodu jugoslovanske vojske — vrgla na cesto v tek 48 ur. Zdal je velika dvorana prazna in spodnje prostore vedno uporabljal policija za skladišče.

»Sprejem« t. j. po fašističnih zakonih in policijskih ukrepih, ki so se vedno v veljavi tudi pod ZVU, je lastnik premoženja Obrtniškega društva »Asilo

liu Botteri društvo sporeli, da je bil 31. avgusta imenovan za komisarja Obrtniškega društva, ter je zahteval, da mu razpusti odbor pripravi vse račune.

Predsednik Obrtniškega društva se je odpravil na pot v Rim, da bi posredoval pri ministrstvu za zadružništvo. V imenu 60 članov je pri ministrstvu protestiral proti imenovanju komisarja, češ da dohmeti to dejansko uničenje društva in vsega njegovega premoženja. Ker se oblastva ne morejo trpeti delovanja niti slovenskih gospodarskih in strokovnih organizacij, potem je bolje, da društvo kar razpustijo in da se premoženje po pravih razdeli med člane. Na ministrstvu so mu obljubili, da bodo zadevo proučili in poslali odgovor v Trst. Odgovora seveda ni bilo in komisar je med tem časom »gospodaril«, kakor so gospodarili poprej njegovi tovariši pri drugih slovenskih gospodarskih ustanovah, predvsem pri kreditnih zavodih in posojilnicah. Vino in inventar je prodal na dražbi za smotno nizko ceno. Hiso dvorano in vrt z igriščem so prodali za 90.000 lir!

Marca meseca l. 1935 so pregledali zakon o društvenih ustanovah in mu dali retroaktivno moč, to se pravi vedno je bil tudi za nazaj. Komisar je bil predlagatelj tega zakona, da zveze, dogal na prefekturo, da je bil upravni odbor razpuščen in politični razlogi in da društvo d-bi k-mistars.

Dne 5. septembra je dr. Tul-

Zakaj se ne prodaja

»Primorski dnevnik«, ob vhodu v tovarno strojev Sv. Andreja?

Delavci iz tovarne strojev Sv. Andreja se prižujejo, da prodajalca časopisov, ki ima svojo trafiko v bližini tovarne in ki vsako jutro prodaja časopise ob vhodu v tovarno, večkrat nima. »Primorskega dnevnika«, Delavci so opazili, da ni to samo slučaj, ker je bilo teh »slučajev« preveč. Prodajalca časopisov, ki žena delavca Cebolina, poznanege tudi pod imenom »Riffo«, ki je znan kominformist.

Vsak prodajalec časopisov je dolžan, da prodaja vse tiste časopise, ki jih dobi v prodajo. Ne sme na noben način prikrivati katerega koli časopisa, tudi če ta časopis ne izraža njegovega političnega prepričanja. Zato opozarjamo delavce, da naj zahtevajo od prodajalke časopisov »Primorski dnevnik«.

SLAVA PADEMU BORCU!

Petaros Angel

Tov. Angel se je rodil dne 26.11.1921 v Borštu. Bil je delavec v ladjedelnici Sv. Marka. Septembra 1943 je šel v partizane v Slovenijo. 7.8. 1944 je padel v boju z Nemci med Senčarjem in Radetjem. Slava spem na padlega borca.

Kolo so mu ukradli

Predvčerajšnjim zvečer se je s svojim kolesom iz Skoflj zapeljal v Milje 29-letni Aleks Furlan iz Skoflj 240. Tamkajšnji kino »Evropa« je namreč predvajal nek zanimiv film, katerega Alek za nobeno ceno ni hotel zamuditi. Ko pa se je ob 22 ves očaran od prelepega filma vrnil na dvorišče kina, kjer je pustil svoje kolo, je moral z ogorčenjem ugotoviti, da je menjalo lastnika. Utrpel je okoli 15.000 lir škode.

Cesta zaprta

Občina javlja, da bo Ul. Com merciale zaprta prometno od dne 7. do 9. avgusta od šole na odprt od pričetka avtobusne linije O in od dne 10. do 12. avgusta od pričetka avtobusne linije »O« do Trga Skorklja.

«Sposoben» predsednik kominformističnega odbora za «mir»

Skupini švicarskih mladincev na poti v Jugoslavijo

so hoteli kominformovski pretepači prirediti »sprejem«

»Giornale di Trieste« je v petek objavil vest, da bo isti dan zvečer ob 22.50 polovila skozi Trst skupina švicarskih študentov, ki gredo v Jugoslavijo na delo.

Vest sama nas ne bi toliko zanimala ker smo vajeni, da skoraj vsak teden potujejo v Jugoslavijo iz vseh krajev sveta skupine demokratičnih študentov, ki gredo pomagat jugoslovanski mladini graditi socializem, če bi ta vest ne mobilizirala kominformistične pretepaške skvadre.

Ob navedeni uri se je zbrala na tržškem glavnem kolodvoru skupina kakih 30 kominformističnih pretepačev, ki so pod vodstvom predsednika kominformističnega odbora za emira Marcija Juriševiča in Davida Pescatorija čakali prihod na javnih študentov, da jim uprizorijo »sprejema, kakršne ga uprizorjajo fašisti in kominformisti v Italiji in Franciji mladinskim delovnim brigadam, ki potujejo v Jugoslavijo. Ni dolgo, odkar so na progi med Cervinjakom in Tržičem na tržških postaji fašistični ali kominformistični elementi

pravice do dividende in v primeru zapusta niti do povračila deleža. Za naše razmere so bila pravila neizvedljiva. Društvo je bilo nato razpuščeno in 13. junija 1937 so bili članom izplačani deleži po 40 lir v skupnem znesku 6.640 lir.

Skoda, ki je bila s tem prizadeta članom in vsemu slovenskemu gospodarstvu bomo laže prečeli, ako upoštevamo naslednja dejstva: Hiso je društvo kupilo l. 1897 za 40.000 goldinarjev. Za novo veliko dvorano je l. 1925 porabil 125.000 lir. Za uređenje modernega igrišča za balincaje je l. 1933 izdalo 6.000 lir. Na dražbi je komisar progal 34 hl vina in vse inventar, ki je sestajal v glavnem iz: 40 hrastovih sodov (skupno 100 hl), 40 mir, 150 stolov, velike železne blagajne, vinske opalke, ločilnice, kuhinjskega pohištva, 60 namiznih prtov, 200 krožnikov in pribora za 200 oseb, 40 krogel za balincaje itd.

Za vso premoženje so članje prejeli 6.640 lir. Po zlozumi fašizma so članje 2. maja 1945 zopet zasejeli svoje prostore in zaplenili Nemce. Društvo je naglo popravilo, kar se je dalo; obnovili so malo dvorano in za vse skupno potrebo traktirali 60.000 lir. V trenutku ko so se društveni pripravljalci, da za silo preuredijo veliko klet za predstave in ko so osmislili in pobelili gorje prostore, jih je nova oblast — po odhodu jugoslovanske vojske — vrgla na cesto v tek 48 ur. Zdal je velika dvorana prazna in spodnje prostore vedno uporabljal policija za skladišče.

»Sprejem« t. j. po fašističnih zakonih in policijskih ukrepih, ki so se vedno v veljavi tudi pod ZVU, je lastnik premoženja Obrtniškega društva »Asilo

liu Botteri društvo sporeli, da je bil 31. avgusta imenovan za komisarja Obrtniškega društva, ter je zahteval, da mu razpusti odbor pripravi vse račune.

Predsednik Obrtniškega društva se je odpravil na pot v Rim, da bi posredoval pri ministrstvu za zadružništvo. V imenu 60 članov je pri ministrstvu protestiral proti imenovanju komisarja, češ da dohmeti to dejansko uničenje društva in vsega njegovega premoženja. Ker se oblastva ne morejo trpeti delovanja niti slovenskih gospodarskih in strokovnih organizacij, potem je bolje, da društvo kar razpustijo in da se premoženje po pravih razdeli med člane. Na ministrstvu so mu obljubili, da bodo zadevo proučili in poslali odgovor v Trst. Odgovora seveda ni bilo in komisar je med tem časom »gospodaril«, kakor so gospodarili poprej njegovi tovariši pri drugih slovenskih gospodarskih ustanovah, predvsem pri kreditnih zavodih in posojilnicah. Vino in inventar je prodal na dražbi za smotno nizko ceno. Hiso dvorano in vrt z igriščem so prodali za 90.000 lir!

Marca meseca l. 1935 so pregledali zakon o društvenih ustanovah in mu dali retroaktivno moč, to se pravi vedno je bil tudi za nazaj. Komisar je bil predlagatelj tega zakona, da zveze, dogal na prefekturo, da je bil upravni odbor razpuščen in politični razlogi in da društvo d-bi k-mistars.

Dne 5. septembra je dr. Tul-

liu Botteri društvo sporeli, da je bil 31. avgusta imenovan za komisarja Obrtniškega društva, ter je zahteval, da mu razpusti odbor pripravi vse račune.

Predsednik Obrtniškega društva se je odpravil na pot v Rim, da bi posredoval pri ministrstvu za zadružništvo. V imenu 60 članov je pri ministrstvu protestiral proti imenovanju komisarja, češ da dohmeti to dejansko uničenje društva in vsega njegovega premoženja. Ker se oblastva ne morejo trpeti delovanja niti slovenskih gospodarskih in strokovnih organizacij, potem je bolje, da društvo kar razpustijo in da se premoženje po pravih razdeli med člane. Na ministrstvu so mu obljubili, da bodo zadevo proučili in poslali odgovor v Trst. Odgovora seveda ni bilo in komisar je med tem časom »gospodaril«, kakor so gospodarili poprej njegovi tovariši pri drugih slovenskih gospodarskih ustanovah, predvsem pri kreditnih zavodih in posojilnicah. Vino in inventar je prodal na dražbi za smotno nizko ceno. Hiso dvorano in vrt z igriščem so prodali za 90.000 lir!

Marca meseca l. 1935 so pregledali zakon o društvenih ustanovah in mu dali retroaktivno moč, to se pravi vedno je bil tudi za nazaj. Komisar je bil predlagatelj tega zakona, da zveze, dogal na prefekturo, da je bil upravni odbor razpuščen in politični razlogi in da društvo d-bi k-mistars.

Dne 5. septembra je dr. Tul-

KOLEDAR

Gledališče - Kino - Radio

SPOMINSKI DNEVI

1905 je umrl Anton Azbe, slovenski slikar. Rodil se je 30. 5. 1862.

OF

Redni sestanek okrajnega odbora OF za II okraj bo v torek 8. t. m. ob 19.30 v običajnih prostorih. Isti dan bo ob 20.30 pravi tanec s celimi sektorskih tajnikov II. okraja.

DAROVI IN PRISPEVKI

V počastitev spomina pok. Milke Staničeve daruje za Dijsko matico družina Simić 1.000.— in v isti namen Iva Golob 1.000.—.

NOCNA SLUŽBA LEKARN

Cipolla, Ul. Belpoggio 4; Crevato, Ul. Roma 15; Godina Enea, Ul. Ginnastica 6; Pri Magdalini, Istrska ulica 43; Spozna, Ul. Montorsino 9 (Rojan); Harabaglia v Barkovljah in Nicolij v Škedinju imata stalno nočno službo.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 5. avgusta 1950 se je v Trstu rodilo 5 otrok, umrli sta 2 osebi in porok je bilo 9.

Poroki so se ameriški pod. časnik Frederick Higgins in gosposinja Marija Manzini, sofer Anton Cok in uradnica Luigia Prime, kuhar Ludvik Kanžian in šivilja Bernarda Saccin, rod. delavca Giacca Mario in gosposinja Nella Toncich, uradnik Henrik Tibaldi in gosposinja Bianca Gracianca in šivilja Galiani, De Balz in gosposinja Nella Brana, tehnik Romeo Battara in gosposinja Marija Scampeller, čevljar Tullio Bianco in frizerka Iris Odda.

Umrli so: 62-letna Katarina Selich vd. Marešchi, 14-letni Franc Balde.

RADIO

JUGOSL. CONE TRSTA

(Oddaja na srednjih valovih 212,4 m ali 1412 kc)

NEDELJA 6. 8. 1950

7.00: Jutranja glasba; 7.15: Poročila v ital. in objava sporeda; 7.30: Napoved časa - poročila v slov. in objava sporeda; 7.45: Jutranja glasba; 8.00: Operetna glasba; 8.30: Kmetijska ura (slov.); 9.00: Iz del Berliosa, Liszta in Wagnerja; 9.30: Kmetijska ura (ital.); 10.00: Folklorna ura; 10.45: Glasba za Bujstino (hrv.); 11.15: Pester solistični spored; 11.45: Na sim zvonem (slov.); 12.00: Glasba po željah (slov.); 12.45: Poročila v italijanski in objava sporeda; 13.00: Napoved časa - poročila v slovenski in objava sporeda; 13.15: Mladinske pesmi; 13.30: Pionirska ura (slov.); 14.00: Glasba po željah (ital.); 15.00: Zlati glas; 17.00: Oddaja za podeželje (sl.); 18.30: Veseli zvoki; 18.45: Poročila v hrvaščini; 19.00: Kaj smo vam pripravili (ital.); 19.15: Poročila v italijanski; 19.30: Napoved časa - poročila v slov.; 19.45:

naša žena v borbi in delu

Ob vrnitvi in novem odhodu naših otrok

V nizu sovražnosti in mrzkosti do vsega, kar nosi pri nas v Trstu pečat resnične demokracije in naklonjenosti do nove Jugoslavije socializma in napredka, lahko pričujemo tudi letošnjo kominfornistično gonjo proti počinističnim otroškim kolonijam. V njej so se pokazali taki kot so, brez klica in tiska, brez zavrtih besed o borbi za pravice pravih Slovencev. Kolikor jih je bilo tudi izrečeno, je bil njihov nasprotni namen tako prozorno očitljiv, da se je ob njem zadržala marsikatera mati.

Četudi je prej dvomila, ker ji je bilo še kaj nejasno in v megljo zavito, se ji je ob kominfornistični propagandi za kolonije in Italiji mahoma zasvetilo, kaj hočejo kominfornisti priklicati nad njenega otroka. Spoznala je določeno, da so stopili na spolsko pot navzdol, ki pelje v objem reakcije in da se niti ne strmujejo delati reklame za kolonije, ki so pod njeno upravo in ki naj bi služile raznarodovanju slovenskih otrok. Z najrazličnejšimi zgodovinski in strahoviti umirjenosti otrok v Sloveniji zaradi epidemije, za katero Jugoslavija nima sredstev, da bi preprečila njeno širjenje, so hoteli uplivati na matere, češ da bi usaj to doseglo zaželene učinke.

Tega zaželenega učinka seveda ni bilo, ker je bil namen njihove propagande vse preveč prozoren in ker so se na sebi iz svojih grenkih izkušnjih zavedale njihove posledice. Otroci so odgovorili v Slovenijo, kamor so jih poslali z istim velikim zaupanjem kot prejšnja leta. Kominfornistični bes je bil zdaj onemogočen, toda ustavil se ni in je še

SMEHLJAJOČI OBRAZI OTROK V POČITNIŠKI KOLONIJI V LESCAH NAM POVEDO, DA SO POPOLNOMA ZADOVOLJNI.

ŠPORTNI DNEVNIK

Danes prve tekme za „Kraški pokal“

Pred dnevi smo objavili točen raspored nogometnih tekem za „Kraški pokal“. Po Krasi so ljubitelji nogometa nestrno pričakovali današnje dni, da bodo kljub skoraj nezmožni vročini prisostvovali zanimivim tekmam.

V prognozo se že ne bomo spuščali, ker že ne poznamo realno moči enajstoric. To bo mogoče spoznati šele po prvem dnevu tekem, ko bomo vsaj delno spoznali moč te ali one enajstovice. Rečemo na lahko, da bodo borbe ostre in napete, kar bo gotovo priložnost na igrišču veliko število navijačev.

Spored prvega dne tekmovalja je torej sledeč:

Na openskem igrišču
ob 9 Bazovica — Sesljan
ob 10 Opčine — Nabrežina
ob 17 Prosek — Kontovel.

Ni preplaval Rokavskega preliva Roy Sutter

CAP GRIZ NEK. 5. — American Roy Sutter, ki je namenjal preplaviti Rokavski preliv, je o pustil zamisel, potem ko je že preplaval tri milje v poldirju uri. Ko je prišel iz vode, se je Sutter tožil, da so ga prijeli krči v lednici zaradi tega, ker je bila voda zelo mrzla. Požaril pa je, da bo po poskus obnovil po novem treningu.

Sutter je začel plavati jutraj

PISMO IZ KOLONIJE

To pismo v obliki pesmi je poslala svoji mami in očetu iz počitniške kolonije v Sloveniji komaj 11-letna Neva. Sincin, skednja. Maio dekletce je tako na najboljši način opisalo kolonijo in obenem očistilo svoji mami za njen god.

Draga mama, to prečitaj, pa boš znala, kako je naša kolonija zala.

Oj, kako je lušno biti v koloniji, skakati, rajati, plesati tu po volji mili. Nič tu ne graja; vse nam je dovoljeno, da je le pošteno, za dekle spodobno.

Tu smo vse enake: dobre, vestne, mile, kot bi vse napake v skrini zaklenile. Tu se čutim dobra, pametna in lična. Tu velika, modra, cela gospodična.

Vsako tu me hvall, ker sem dobrovoljna. Kdo bi ne bil srečen? Z vsem sem zadovoljna. Hrana je obilna, fina kuharica — ječmen tu prav tak je kot doma potica.

Blizu je še konec te doobre letne, vrnili se bomo med zmesnjave mestne. V roke bomo vzeli knjigo dolgočasno in objokoval kolonijo krasno.

K Tvojemu godu, mama, želim Ti mnogo sreče, da bi vedno zdrava — gledala me ljubeče. Tudi papana pozdravi, ki je tako dober, da na svetu nihče njemu ni podoben.

Tvoja NEVA

Tri sto dinarjev je stal...

Rodila je prvega otroka, pa ji je umrl. Rodila je drugega; tega ji je zgrizel prsišč. Pogreznila se je v globoko žalost. Saj je bila mati.

«Saj ni bil žival... pod svojim srcem sem ga nosila», je tožila tašči in si s predpasnikom brisala oči. «Pa se na tak način!» «Bolje je tako, za dekleta, hčer... Rodilo se za pokorščino vnoučja po travi. Kar je bilo možkih v Katini koči, so zavite li kose, da bi čim prej pospravili tisto malo travo, ki po pomladnem dežju zraste v sončni pripek po dolinskih in pšenirskih ogradah.

«Ce bo ploha, bo nanesejo zemlje in kamenja in deset tovorov sena bo šlo k vragu», sta govorila stara dva in priganjala družino.

Naslednji dan so vse ženske, kar jih je bilo v koči, odšle v vilami in grabljami obračati in zlagati v stoge. Tudi Kata. Pojdila je otroka, zanesla zibelko pred kočo, v senco pod lipo. Nad otrokovim vzglavjem je naravnala zagrinjalo, da ne bi otroku ragnale muhe. Preden je odšla, je zavpila sosed:

«Hej! Sosed! Jaka! Ce se pred večerom ne vrneš s plnine, podoji mojo malo! Vsaj na eni strani! In pogled malo nanjo, če ne greš tudi ti kam!»

Breg je strm, ženin korak je težak: le nekaj dni je, kar je vstala iz otroške postelje. Vzpe-

li na svetovnem prvenstvu v kajaku. Po državnem prvenstvu, ki je bilo pretekli mesec na Bledu, so bili izbrani najboljši tekmovalci in tekmovalke, med katerimi je Josip Topolšek, ki je na državnem prvenstvu dosegel najboljšo rezultato, pri čemer je prispeval na cilj mnogo pred znanim avstrijskim državnim prvakom.

V skupini jugoslovanskih tekmovalcev sta tudi dve ženski iz pomorsko-brodarskega društva iz Apatina, ki sta dosegli dobre rezultate.

Za svetovno prvenstvo je prijavljenih deset 14 moških iz Belgije, Danske, Francije, Švice, Avstrije, Norveške, Češke, Slovaške in iz drugih držav. Tekmovalcev bo na progi 500, 1000 in 10.000 m ter v štafeti 4x500 m. Jugoslovanski kajakaši bodo tekmovali na kajakihi tipa K1, K2 in K4.

„Tour de France“ Na 20. etapi zmagal Kubler

LIONE, 5. — Na 20. etapi „Tour de France“ Saint Etienne — Lione je prišel prvi na cilj Švicar Kubler. Za 98 km dolgo etapo je porabil 2 uri 29'35". 2. je bil Ockers (Belgija) v 2 urah 35' 9". 3. je bil Goldschmidt (Luxemburg) v 2 urah 37' 30". 5. Impans (Belgija) v 2 urah 38' 15". 6. Bobet (Francija) v 2 urah 40' 20".

Splošna klasifikacija je: 1. Kubler (Švica) v 129 urah 11' 19"; 2. Ockers (Belgija) v 129 urah 11' 19"; 3. Bobet (Francija) v 129 urah 33' 38"; 4. Geminiani (Francija) v 129 urah 42' 33".

BEograd, 5. — 20. avgusta se bodo začele nogometne tekme prve in druge državne lige.

DUNAJ, 5. — Mednarodni kongres avstrijske veslaške reprezentance, ki se bo pomenil z jugoslovansko reprezentanco, jutrišnja bodo obsegala 6 olimpijskih disciplin.

CElovec, 5. — 21letni Rudolf Moro je preplaval 18 km dolgo Vrbsko jezero. Postavil je nov rekordni čas 7 ur in 6 minut.

Kam z doraščajočo mladino?

Tukajšnje oblasti in tovarne bi si lahko vzele Jugoslavijo kot zgled

Ko dovrši otrok osnovno šolo, nastaja v vsaki družini težko vprašanje. Kam pa z njim sedaj? To je vprašanje njegove bodočnosti. Postavlja se tako pri nas v Trstu kot po Jugoslaviji, toda rešuje se različno.

V Jugoslaviji se vprašanje o otrokovi bodočnosti postavlja res popolnoma drugače. Ne postavlja se tedaj, ko otrok dovrši osnovno šolo, temveč ko dovrši nižjo gimnazijo. V nekaj letih po vojni je ljudski oblasti uspelo razviti šolstvo do take mere, da vsakdo lahko konča vsaj nižjo gimnazijo, bolj točno povedano, mora jo dokončati. V Trstu še daleč ni tako.

V Sloveniji prične ob koncu šolskega leta veliko škrbnih mamic pa tudi njihovi otroci z verno čitati „Ljudsko pravico“. Kaj jih neki tam na zadnji strani tako zanima? Pa pogledmo:

NATECAJ za sprejem učencev v industrijsko kovinarsko šolo pri tovarni avtomobilov v Mariboru. Industrijsko-kovinarska šola pri tovarni avtomobilov v Mariboru sprejema za novo šol-

ske leto učence za sledeče stroke: strgarsko, strojno-ključavničarsko, orodno-ključavničarsko, rezkarsko, brusilsko in avtomehanično. Stroške za šolanje in vzdrževanje v internatu kakor tudi stroške za obleko krije država. Poleg tega sprejemajo učenci mesečno do 300 dinarjev nagrade, ki se odmerja po uspehih. Učenci imajo možnost sodelovati v kroških ljudske tehnike.

Ali pa: RAZGLAS za sprejem učencev v hidromoteorološki tehnikum.

Ali pa: RAZPIS Industrijsko-kovinarska šola v Trbovljah razpisuje sprejem učencev za izučitev kovinarskega poklica.

Povejte, kje najdete v Trstu strokovno šolo, v kateri ne bi bilo treba plačevati učencu taks in šolnine, temveč bi dobil učenec poleg tega še nagrado. Kaj takega je mogoče samo v socialistični državi. Tam ima skoraj vsaka večja tovarna svojo industrijsko šolo, kjer vzgajajo kvalificirane delavce. Ta šola ima poleg tega še to

prednost, da se praktični pouk vrši tam, kjer bodo bodoči mojstri tudi zaposleni.

Na razpolago pa niso samo industrijske šole. Imajo še celo vrsto drugih strokovnih šol, gradbene, ekonomske, gozdarske, kmetijske, grafične z vsemi mogočimi ustrežajočimi pogoji. Ni nevarnosti, da bi si otrok ne mogel izbrati poklica, ki bi ne odgovarjal njegovemu nagnjenju in njegovi sposobnosti. Znano pa je, da je najbolj nesrečen oni človek, ki mora opravljati poklic, do katerega ne čuti veselja. Običajno ni bil sam kriv, temveč so bile krive razmere, ki so ga v to prisilile.

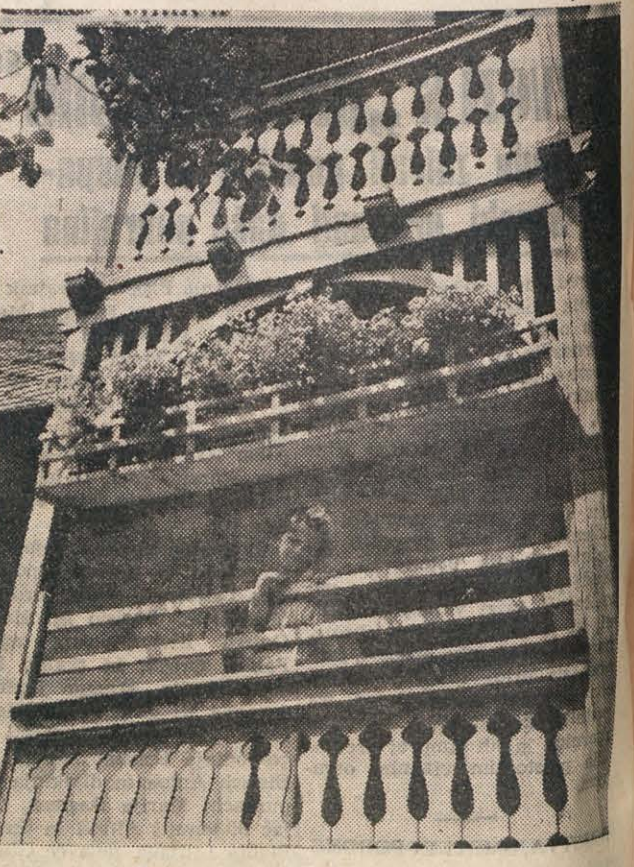
Seveda ne smemo pozabiti višje gimnazije, katerih število stalno narašča. In visokih šol. Tode glavno je eno: vsi sistem strokovne vzgoje mladih ljudi je usmerjen v to, da bi imel vsakdo, ko domače, neko kvalifikacijo, da bi bil mojster svojega dela. Nič več naj ne bo ljudi, ki živijo iz rok v usta in ki gajajo kot črna črta.

Hkrati pa je ta sistem nujnost čisto ekonomskega značaja. Z močno industrializacijo, z izgradnjo socializma se poraja vedno večja potreba po kvalificiranih delavcih. Čim modernejša tovarna, tem večja je potreba po kvalificiranih močeh. Če bi država ne skrbelo za njihovo načrtno vzgojo, bi morale nove tovarne stati, ker bi ne bilo ljudi, ki bi delali v njih. Hkrati pa ima ta sistem še eno veliko odliko. Vsakdo, ki je dokončal nižjo ali strokovno šolo, ima možnost, da se pouzve višje in da se vpiše v višjo šolo. Iz industrijske šole je dostop v tehnikum, a iz tehnikuma na univerzo. Tukaj se seveda močne razne kombinacije, toda važno je predvsem to, da mlademu, sposobnemu fantu ali dekletu ni zaprta pot do nadaljnje študija in nadaljnje izobrazbe. Proti delavci so že prišli tako na univerzo.

Vzgoja je težavna stvar in zanjo je treba mnogo truda in razumevanja. Prav na tem točki ugotavljamo tisto veliko razliko med Trstom in Jugoslavijo. Tu skoraj popolnoma brezbriznost, zavarovanje izobrazbe z velikimi solninami, tam skrb države za bodočnost mladine. Te razliko pa se pridružuje še druga, ki pa ne izvira samo iz šolskega sistema. Tudi če si končal, določeno strokovno šolo ali pa univerzo, je tu pri nas še vedno vprašanje, kje bo našel zaposlitev. Tega problema v Jugoslaviji seveda ni. Tam bo mladi mojster, tehnik ali inženir dobil delo tam, kjer mu bo najbolj odgovarjalo in kjer bo družbi največ koristil.

L. B.

V prijetni senci dišečih rož...

METALURŠKA INDUSTRIJSKA ŠOLA ŽELEZARNE JESENICE

razpisuje sprejem učencev v šolo

ZA IZUČITEV LIVARSKEGA POKLICA, MODELNOMIZARSKEGA, ELEKTRICARSKEGA, ZA POKLIC KEMICNIH IN TEHNOLOŠKIH LABORANTOV TER DELNO ZA KOVINARSKO POKLICE.

Pravico do vpisa imajo državljani FLRJ, stari 14 let, a ne starejši od 17 let, ki so uspešno dokončali najmanj 5 razredov osnovne šole. Kandidati za elektricarje, tehnološke in kemične laborante pa dva razreda gimnazije. Kandidati morajo do 18. avgusta 1. l. predložiti upravi šole; lastnorodno pisano prošnjo; z navedbo točnega naslova in pošte, rojstni list, zadnja šolska izpričevala, kratke življenjepisne izjave staršev ali skrbnika, s katero dovoljujejo vpis. Učenci, ki ne prihajajo direktno iz šole, morajo predložiti tudi potrdilo o prejšnji zaposlitvi, ki sa izda KLO.

Za časa šolanja je učenecm zagajamčena vsa materialna oskrba. Sprejemni izpiti bodo po 25. avgustu. Na sprejemni izpit sprejeti učenci bodo na izpit pisameno poklicani. Uprava metalurške industrijske šole Železarnice Jesenice

RAZPIS

ZA SPREJEM V DVOLETNO KMETIJSKO SOLO NA GRMU PRI NOVI MESTU (POLJEDELSKO)

Pouk se prične 15. septembra 1950. Prošnje sprejemamo do 25. avgusta. V šoli je ženski in moški internat. Solanje je brezplačno. Hrana je domača in tečna.

Teoretičen pouk je vezan tu na praktične vaje na posetstvu tako, da se učenci nauče gospodarjenja na zemlji kmetijskem obratu. Poleg praktičnih predmetov se uče tudi splošnih: slovenščine, računstva, zgodovine, zemljepisa itd.

Mladinci in mladinke, obračajte se na šolo, kjer boste dobili vse zaželeno podatke o vpisu.

KDOR IMA VESELJE DO POLJEDELSTVA — PRIJAVI SE!

Dr. R. IUNGO

ZOBOZDRAVNIK izdeluje proteze v jeklu, zlatu, kavčuku in plastiki. - Največja garancija. Sprejema od 10 do 12 in od 15 do 19 (Govori slovenski)

TRST, Ul. Torrebianca 43 - Vogal Ul. Carducci

MEHANIČNA DELAVNICA

„IDEAL“ TRST ULICA DELLA TESA 5

izdeluje strešne žlebove, odtočne cevi ter inštalira vodo in plin

Delovno ljudstvo za otroške jasli

Z RAZSTAVE V LJUBLJANI. — IZDELKI ZA OTROŠKE JASLI.